

ДО
Г-Н ВЕЖДИ РАШИДОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
КУЛТУРАТА И МЕДИИТЕ В НС

пл. „Княз Александър I” № 1
гр. София 1169

На Ваш изх. № ККМ-053-13-16/05.05.2020 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН РАШИДОВ,

Във връзка с представения ни проект на Закон за изменение и допълнение на действащия Закон за радиото и телевизията с № 054-01-25, внесен от Александър Сиди и група народни представители на 19.03.2020 г. (ЗИДЗРТ), изразяваме следното становище:

Предложените промени в медийния закон засягат дискусията не само в България и Европа, но и по света въпрос за баланса между свободата на словото и контрола върху съдържанието му в интернет пространството, поради което са особено актуални към днешна дата. Като обществен доставчик на аудио-визуални услуги, опериращ активно чрез онлайн платформите си в съвременната динамична медийна среда, Българската национална телевизия несъмнено е заинтересована от успешното разрешаване на този въпрос, респективно от установяването на ефективни механизми за противодействие на т. нар. „фалшиви новини”. Изхождайки както от приложимата правна рамка, регламентираща този род обществени отношения, така и от добрите практики на другите държави членки в справянето с проблема, считаме, че проектозаконът в този му вид не е от естество да постигне заявената от вносителите му цел.

ЗИДЗРТ въвежда понятието „дезинформация в интернет среда“ посредством една твърде широка дефиниция. Липсата на необходимата яснота и конкретика в случая на практика превръща всяка невярна информация, отнасяща се до когото и да било, в дезинформация по смисъла на проектозакона, което не следва от целта му. Предложената формулировка на понятието също така съществено се разминава с

дефиницията на Европейската комисия (ЕК) за дезинформация, според която такава е всяка „доказуемо невярна или подвеждаща информация, която е създадена, представяна и умишлено разпространявана с цел извличане на икономическа изгода или въвеждане на обществеността в заблуждение и която може да нанесе вреди на обществото“.

Въведените със ЗИДЗРТ допълнителни правомощия на Съвета за електронни медии по същество представляват функции по административно регулиране и контрол на интернет пространството от страна на медийния регулатор. Предвидената процедура за проследяване на онлайн платформите, водещо до сваляне на публикувано съдържание и спиране на достъпа до интернет сайтове, чрез които по преценка на СЕМ се разпространява дезинформация, е в остро противоречие с конституционнопризнатия принцип за забрана на цензурата в правовата държава. Предоставяйки на практика една неограничена възможност за произволно ограничаване на независимостта и свободата на медиите при осъществяване на дейността им в интернет пространството, без да се предвиждат конкретни и ясни правила за преустановяване на дейността им, от една страна, и, препятствайки правото на аудиторията свободно да изразява позициите си посредством онлайн платформите им – от друга страна, предложените текстове по същество са противоконституционни. Предвид на това, определяме като положителна съществуващата в рамките на Европейския съюз тенденция за допускане прилагането на регулаторни подходи за борба с дезинформацията в интернет едва след изчерпване на разработения демократичен инструментариум за справяне с проблема, а именно: прилагане на очертаните от ЕК ефективни мерки за саморегулация на медиите в държавите членки посредством кодекса за поведение във връзка с дезинформацията, независимата европейска мрежа на проверителите на факти и европейската онлайн платформа срещу дезинформацията; провеждане на адекватни мероприятия срещу дезинформацията съгласно плана на ЕК за действие за борба с дезинформацията, като подобряване на откриването, анализа и разобличаването на дезинформацията, засилено сътрудничество и съвместни ответни действия на държавите членки, мобилизиране на частния сектор за справяне с дезинформацията, повишаване на осведомеността и подобряване на устойчивостта на обществата срещу отрицателните последици от нея, насърчаване на качествената журналистика и медийната грамотност и други. Освен това, въведеният със ЗИДЗРТ механизъм за административен контрол върху медиите в интернет пространството освен че е принципно недопустим, не е подкрепен от изрична регламентация, касаеща финансовия ресурс, административния капацитет и реалните възможности за осъществяване на предвидения мониторинг от страна на СЕМ, респективно за установяване на нарушения и подаване на сигнали за разпространяване на дезинформация.

В законопроекта няма яснота относно мотивите за установяването на специален регистрационен режим за доставчиците на медийни услуги чрез интернет. И при действащата понастоящем нормативна уредба доставчиците на медийни услуги, осъществяващи дейността си едновременно и в интернет пространството, подлежат на лицензия или регистрация. Предложената правна уредба не се обосновава и от посочените в ЗИДЗРТ конкретни изисквания и условия на въведения регистрационен

режим, която поради отсъствието на ясно формулиран принос за постигане целите на законопроекта, по същество е излишна. Текстовете, касаещи принудителното заличаване на регистрацията, също са неясни – липсата на конкретно фиксиран срок за отстраняване на нарушения или премахване на публикации, след изтичането на който се заличава регистрацията, поставя по недопустим начин доставчиците на медийни услуги в неравностойно положение и в зависимост от субективната преценка на регулатора.

По отношение на предложените с преходните разпоредби на ЗИДЗРТ промени в Наказателния кодекс считаме, че същите се нуждаят от задълбочен експертен анализ. Гореспоменатата широка дефиниция на понятието „дезинформация в интернет среда“, създаваща предпоставки за припокриване на съдържанието му със съставите на някои от престъпленията против личността по Глава II от Наказателния кодекс, като клеветата и издаването на чужда тайна например, налага да се отговори принципно на въпроса дали изобщо се налага въвеждането на подобна специална санкционна правна уредба, респективно дали предложеният в проектозакона нормативен ред е най-подходящ за това.

С УВАЖЕНИЕ,

ЕМИЛ КОШЛУКОВ

Генерален директор на БНТ

